

ETIČKI PRINCIPI ICOMOS-a

Ovi Etički principi, usvojeni na 18. Generalnoj skupštini (Firenca, 2014), zamjenjuju Izjavu o prihvaćanju Etičkog kodeksa koju je usvojila 13. Generalna skupština (Madrid, 2002).

Preambula

Međunarodni savjet za spomenike i spomeničke cjeline (ICOMOS) predstavlja nevladinu organizaciju čiji je cilj unapređenje očuvanja kulturnog nasljeđa (spomenici, grupe građevina i lokacije) u njihovim materijalnim i nematerijalnim aspektima i njihovoj punoj različitosti i autentičnosti.

ICOMOS ostvaruje svoj cilj preko mreže članova i komiteta, svojim aktivnostima i suradnjom s drugim organizacijama. Članovi ICOMOS-a dijele zajedničke principe i odražavaju različitost specijalizacija i nadležnosti u oblasti konzervacije kulturnog nasljeđa.

Etički principi ICOMOS-a određuju odgovornost članova ICOMOS-a i njegovih tijela u odnosu na očuvanje kulturnog nasljeđa, te i u odnosu na ICOMOS.

Član 1. Primjena

a) Etički principi se primjenjuju na sve članove ICOMOS-a.

Osim toga, Etički principi se primjenjuju na sve nacionalne i internacionalne naučne komitete i druga tijela ICOMOS-a.

Stoga će se odredbe koje se odnose na “članove” primijenjivati i na komitete i druga tijela ICOMOS-a, uz neophodne i odgovarajuće promjene.

b) Pristupanjem ICOMOS-u i održavanjem svog članstva u ICOMOS-u, članovi potpisuju svoju suglasnost da se pridržavaju ovih Etičkih principa.

Član 2. Etički principi u odnosu na kulturno nasljeđe

1. Članovi ICOMOS-a zalažu se i promoviraju očuvanje kulturnog nasljeđa i njegovo prenošenje budućim generacijama u skladu s ciljevima ICOMOS-a.

b) Članovi ICOMOS-a zalažu se i podstiču poštovanje kulturnog nasljeđa. Oni ulažu sve napore da osiguraju da korištenje kulturnog nasljeđa i intervencije na njemu poštuju kulturno nasljeđe.

c) Članovi ICOMOS-a prepoznaju ekonomsku, socijalnu i kulturnu ulogu nasljeđa kao pokretača održivog lokalnog i globalnog razvoja.

d) Članovi ICOMOS-a prihvaćaju i poštuju različite materijalne i nematerijalne vrijednosti kulturnog nasljeđa koje obogaćuju ljudsku kulturu i koje mogu imati različita značenja za različite grupe i zajednice.

e) Tamo gde je kulturno nasljeđe u neposrednoj opasnosti ili riziku, članovi ICOMOS-a nude svu moguću izvodivu i adekvatnu pomoć, pod uslovom da ne ugrožavaju osobno ili tuđe zdravlje i bezbjednost.

Član 3. Etički principi koji se odnose na javnost i zajednice

a) Članovi ICOMOS-a prihvaćaju opću moralnu obavezu da očuvaju kulturno nasljeđe i da ga prenose sadašnjim i budućim generacijama, kao i posebnu odgovornost za aktivnosti koje se sprovode pod njihovim osobnim nadzorom.

b) Članovi ICOMOS-a nastoje da osiguraju da se javni interes uzima u obzir pri donošenju odluka koje se odnose na kulturno nasljeđe.

c) Članovi ICOMOS-a prepoznaju vrijednost uključivanja zajednice u očuvanje kulturnog nasljeđa. Oni surađuju s ljudima i zajednicama povezanim s kulturnim nasljeđem.

d) Članovi ICOMOS-a prepoznaju koegzistenciju kulturnih vrijednosti, pod uvjetom da one ne narušavaju ljudska prava i osnovne slobode kako je navedeno u Univerzalnoj deklaraciji o ljudskim pravima ili drugim međunarodnim instrumentima.

e) Članovi ICOMOS-a podržavaju promociju javne svijesti, uključujući uvažavanje, pristup i podršku kulturnom nasljeđu, na lokalnom i globalnom nivou.

Član 4. Etički principi koji se odnose na najbolju praksu

a) Članovi ICOMOS-a pružaju profesionalne savijete i usluge, najbolje što mogu u oblasti svog djelovanja u konzervaciji kulturnog nasljeđa.

b) Članovi ICOMOS-a moraju poznavati doktrinarne tekstove koje je usvojila Generalna skupština ICOMOS-a. Oni se informiraju o međunarodnim konvencijama, preporukama i operativnim smjernicama koje se odnose na kulturno nasljeđe, a koje su usvojili UNESCO i druge međunarodne organizacije koje se odnose na njihov rad.

c) Članovi ICOMOS-a obavljaju svoj posao na profesionalan način i otvoreni su za suradnju.

1. Članovi ICOMOS-a obavljaju svoje aktivnosti uz primjenu objektivnih, rigoroznih i naučnih metoda.
2. Članovi ICOMOS-a održavaju, unapređuju i ažuriraju svoje znanje o konzervaciji kulturnog nasljeđa.
3. Članovi ICOMOS-a prihvaćaju da rad na konzervaciji kulturnog nasljeđa zahtijeva interdisciplinarni pristup i promoviraju suradnju sa multidisciplinarnim timovima stručnjaka, donosiocima odluka i nosiocima interesa.
4. Članovi ICOMOS-a poštuju kulturne i jezičke različitosti.
5. Članovi ICOMOS-a osiguravaju da opći cilj i kontekst njihovog rada, uključujući ograničenja bilo koje vrste, budu adekvatno objašnjeni.
6. Članovi ICOMOS-a treba da osiguraju da se sačini kompletna, trajna i pristupačna dokumentacija o konzervatorskim aktivnostima za koje su oni odgovorni, da se takva dokumentacija smjesti u trajni arhiv u što kraćem roku i da bude dostupna javnosti kada je to u skladu s kulturnim i konzervatorskim ciljevima.

d) Članovi ICOMOS-a koji izvode radove na kulturnom nasljeđu koriste sve odgovarajuće vještine, brigu i revnost da osiguraju da odluke o konzervaciji kulturnog nasljeđa budu dobro utemeljene i jasne.

1. Članovi ICOMOS-a treba da osiguraju da se njihove odluke o konzervaciji kulturnog nasljeđa zasnivaju na adekvatnom znanju i istraživanju i važećim standardima dobre prakse.
2. Članovi ICOMOS-a ulažu sve napore da osiguraju da održive opcije budu istražene i izabrana rješenja adekvatno obrazložena.
3. Članovi ICOMOS-a ulažu sve napore da osiguraju da važne odluke o projektima očuvanja kulturnog nasljeđa ne donosi samo autor projekta već da one budu rezultat kolektivnog i interdisciplinarnog razmišljanja.

Član 5. Etičko ponašanje

a) Članovi ICOMOS-a sprovode sve svoje aktivnosti na otvoren, ispravan, tolerantan, nezavisan, nepristrasan i odgovoran način.

1. Članovi ICOMOS-a moraju izbjegavati bilo kakav stvarni ili očigledni sukob interesa koji bi mogao ugroziti nezavisnu, nepristrasnu i objektivnu prirodu njihovog posla, te na odgovarajući način objelodaniti postojanje istog. Članovi i komiteti ICOMOS-a ne smiju da prihvataju ili nude poklone, olakšice ili svojim podsticanjem utiču ili da stvore utisak da utiču na njihovu nezavisnost.
2. Članovi ICOMOS-a treba da izbjegavaju da budu sudije u vlastitim slučajevima: kada su uključeni u rad koji se tiče određene lokacije i kada takođe sudjeluju u savjetodavnim tijelima ili tijelima lokalne ili nacionalne vlasti koja donose odluke, oni ne treba da sudjeluju u bilo kakvom odlučivanju koje se odnosi na tu lokaciju.
3. Članovi ICOMOS-a treba da poštuju povjerljivu prirodu svih podataka, uključujući dokumenta, mišljenja i diskusije, do kojih su imali pristup tokom svojih aktivnosti.

b) Članovi ICOMOS-a poštuju i priznaju intelektualni rad drugih. Oni moraju da

citiraju, upućuju i objavljuju na tačan i vjerodostojan način intelektualne, materijalne i praktične doprinose drugih.

c) Članovi ICOMOS-a treba da preciziraju da li su profesionalni stavovi i mišljenja koje izražavaju njihovi lični stavovi ili stavovi institucije koju predstavljaju.

d) Članovi ICOMOS-a suprotstavljaju se pogrešnim tumačenjima i lažnim informacijama o kulturnom nasljeđu i konzervatorskim aktivnostima; oni se suprotstavljaju svakom prikrivanju ili manipulaciji podacima i nalazima.

Član 6. Etički principi u odnosu na ICOMOS i njegove članove^[1]

a) Članovi ICOMOS-a su kolegijalni, lojalni i obzirni prema drugim članovima.

b) Članovi ICOMOS-a podstiču razmjenu znanja kroz razmjenu informacija i iskustava u okviru ICOMOS-a, naročito na međunarodnom nivou.

c) Članovi ICOMOS-a podučavaju mlađe kolege i dijele znanja i iskustva u duhu međugeneracijske solidarnosti.

d) Članovi ICOMOS-a ne smiju da koriste svoj položaj u ICOMOS-u ili povjerljive informacije dobijene kroz njihov rad za ICOMOS, za svoju ličnu korist.

e) Članovi ICOMOS-a koji obavljaju poslove na zahtev ICOMOS-a treba da se pridržavaju specifičnih principa koje je usvojio Izvršni savjet ICOMOS-a za takve aktivnosti. Stoga, članovi ICOMOS-a uključeni u rad vezan za Konvenciju o zaštiti Svjetske kulturne i prirodne baštine (1972) treba da se pridržavaju dokumenta „Politika implementacije ICOMOS-ovog mandata za Svjetsku baštinu“ /Policy for the Implementation of the ICOMOS World Heritage Mandate/ i njegovih ažuriranih verzija.

f) Članovi ICOMOS-a ponašaju se odgovorno prema asocijaciji i poboljšavaju i podržavaju njen ugled i održivost.

1. Članovi ICOMOS-a moraju poštovati statut ICOMOS-a i statute njihovih nacionalnih komiteta, kao i podzakonske akte njihovih međunarodnih naučnih komiteta.
2. Članovi ICOMOS-a ne smiju dovesti finansijsku poziciju ICOMOS-a i njenih komiteta u opasnost.
3. Članovi ICOMOS-a moraju imati na umu da ime i logo ICOMOS-a pripadaju ICOMOS-u.
4. Članovi ICOMOS-a ne smiju djelovati ili govoriti u ime ICOMOS-a ili nekog od njegovih komiteta bez ovlaštenja nadležnog organa, a u takvim slučajevima moraju da se striktno pridržavaju svojih institucionalnih pozicija.
5. Kandidati za funkcije u ICOMOS-u mogu voditi kampanju preko sredstava dostupnih svim članovima ICOMOS-a; oni ne smiju mobilizirati vladu, javne ili privatne organizacije da vode kampanju u njihovo ime. [SEP]

Član 7. Implementacija i amandmani [SEP]

- a) Nacionalni komiteti i međunarodni naučni komiteti ICOMOS-a treba da sire Etičke principe i osiguraju njihovo sprovođenje.
- b) Postupanje koje nije u skladu s Etičkim principima može da predstavlja prekršaj. Pretpostavljeni slučajevi prekršaja biće razmatrani i o njima će se razgovarati sa članom ICOMOS-a o kome je riječ, što može dovesti do sankcija, kao što je navedeno u članu 7 Statuta ICOMOS-a.
- c) Nacionalni komiteti i međunarodni naučni komiteti ICOMOS-a mogu uspostaviti dodatne etičke principe, pod uslovom da oni nisu u suprotnosti sa Statutom ICOMOS-a, ovim Etičkim principima i nekim drugim relevantnim doktrinarnim tekstom ICOMOS-a.
- d) Etički principi biće revidirani najmanje na svakih šest godina od strane Izvršnog savjeta ICOMOS-a, koji će u skladu sa članom 6 Statuta dostaviti izveštaj Generalnoj skupštini. Eventualne amandmane na Etičke principe ICOMOS-a na prijedlog Izvršnog savjeta usvojiće Generalna skupština ICOMOS-a.